

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Feria. ii. post d[omi]nica[m] prima[m] aduent[us].

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

post meridiē Vermo Fo. III.

fulgur d̄ celo cadentē. Et tamen miser hō non sentit illud onus s̄ tñ sentiet postea. sicut ille q̄ portat vel trahit onus in aq̄ nō sentit pondus donec d̄ aq̄ exierit. sic opus pcti in aquis deliciarū non sentit sed illud sentiet hō cū de aq̄s voluptatū hui⁹ vite exierit. Sentiet inq̄ tunc sed tunc quāra sit grauitas pcti. Audite. Si grossas turres et magni montes et rupe sup pctōres caderent nō sic eos deprimeret. sic vnum pctm mortale. Relinq̄rent em̄ eū in supficie terre. pctm aut vsq̄ ad centrū terre: et carcerē inferni descendere compellit. Heu heu qd̄ de centū: qd̄ de mille grauisimis pctis. Q̄ p̄fuit labi faciunt. Audite o pctōres et onus hoc deponere festinetis. Glidet̄ eos q̄ supra collū graue onus portant nō cessant currere donec ad locū veniant vbi deponedū est onus. Sic currite o pctōres ad p̄tritionē et p̄fessionē et on⁹ peccatorū deponatis Heb. xij. Deponentes oē pondus et circūstans oē pctm curram⁹ etc. Et hoc maxie in sc̄to dñici aduent⁹ tēpore faciendū est in reuerentiā dñi p nob̄ incarnati vt digni sim⁹ ipm̄ in mente suscipere ac securi possim⁹ ipm̄ iudicē venientē videre Amos. x. Preparare in occursum dei tui israel. Quarto amittit pctōr sentimentū q̄ ad gustū peccatū em̄ et p̄fertim p̄tinuatū aufert dulcedinē spūalium inficiens palatū cordis sic vt spūalia videantur amara. Ps. Dem̄ escā abominata et antea eorū. Et glosa sup illud Ps. Quā magna multitudo dulcedinis tue etc. di. Non sentiunt hanc dulcedinē q̄ palatū cordis habent infectū febre iniquitatis. Ex opposito cū pctā sint amara in rei p̄tate. iuxta Hier. ij. Scito et vide qz malū et amarū est reliquisse dñm deū tuū etc. tñ multis in peccatis afflictis videt̄ dulce quēadmodū pisib⁹ aqua maris Esa. vi. Ne q̄ dicat̄ bonū malū: et malū bonū ponentes amarū i dulce: et dulce in amarū. Quinto quantū ad odoratū. Cum em̄ i virtutib⁹ sit odor suauissimus. iuxta illud Can. j. Currerunt in odorem vnguentorū tuorū. tñ miserimus pctōr nō percipit. Ex opposito cū pctm sit fetidissimū: miser tñ pctōr nō percipit a⁹ fetorez An̄. Tolerabil⁹ feret canis putrid⁹ corā hominib⁹ q̄ an⁹ peccatrix corā deoz an̄ gelis eius. Audite o peccatores et erubesci

te et notate exemplū qd̄ legit̄ in Estaspatrium. Hortuo enim peregrino in silua apparuit eremite angelus dicens. Veni mecum ad sepeliendū peregrinum ad quē cū venissent. eremita nares obturabat p̄ fetore. Angelus vero sepulto peregrino obturavit cuidam sompto iuueni in cuius occursum angelus nares obturabat dicens q̄ fetor luxurie illius grauisimus erat et: s̄ fetor cadaveris peregrini suauissimi odoris. Attendite o peccatores et cogitate q̄ concusibiliter a facie domini et angelorū eiciantur reprobi propter fetorem peccatorū: cum illis dicit̄ illud terribile verbū Dathan. xvj. Ite maledicti in ignez eternum etc. Expergiscimini ergo velociter. et nunc peccatorum fetorem percipite et diligenter abijcite etc.

Pro tertio articulo. Audistis etc. Notate quoniam lex dicit. Quilibet debet p̄ negocijs suis vigilare. ff. de p̄sti. l. Sūma. In autē imputanda est cuiuslibet sua negligentia. Cauete q̄ ne sit̄ illi similes q̄ velatis oculis ad paubulū ductus nō curat neq̄ sentit. Aut ei qui gladiū habet super caput obratū: aut inter stercoza fetida iacet: aut cui p̄pnam amara et venenosa pocula et nō percipit neq̄ curat. Expone d̄ peccatore in pctō dormiente. Festinetis igit̄ fugere. Hier. ij. Fugite de medio babilonis vt saluet̄ vniūq̄q̄ animā suā. Et diligēter requiri studete apli p̄bum qd̄ a p̄ncipio p̄missim⁹. viz Surge q̄ dormis etc.

Teria. ij. post dñicā p̄mā aduent⁹.

Hora est iam etc. Non p̄cessit dies at̄ appropinquit Ro. ix. Hora est iam etc. quoniam vox p̄cessit etc. Non inq̄. tps veteris testamenti in quo luxerunt sancti patriarche et prophete quasi stelle noctis. Dies autem dicitur tempus nō. testamē. in quo lucet lucidissimus sol iusticie christus qui dicit̄ Jo. vij. Ego sum lux mūdi. Jam hora est surgendi ad opera virtutis exercenda. In tempore autem veteris testamenti triplex erat nox. viz ignorantie: culpe: et miserie. Et in nō. test. venit tps ap̄ie: gr̄e et glorie. In veteri em̄ tes. non erat aperta

Feria II. post dominicā

veritatē noticiā: regnabat nequitiā: et depri-
mebat miseria, qz oēs ad miseriā iferni de-
scēdebāt. In nouo autē testa. facta est apta
pitarē reuelatio: grē cōicatio: glie apertio.
De pmo secūdo Joā ij. Gta et veritas
p rsum qm facta ē. De tēpō Apōc. iij.
Ecce deest corā te ostiū apertū zc. Cū sit g
clara dies rps est surgendi a somno: iuxta
aplicam ppositionē quā zc. Fiat saluta-
tio. Hora est zc. Tres articuli.

Pro pmo An sine gratia gratis data
possit q̄s a somno surgere: pparando
se ad gratiā gratūfaciēte. Q̄ sic. Prouer.
xvj. Hois est animū ppare. Cōtra. Jo.
xv. Sine mōnō il potest facere. Rūdet
Rich. in. ij. dist. xxvij. Dispositio ad tale
grām duplex ē. Quēdā est remota et indi-
recta. Et alit p̄pinq̄ et directa. Quōdo de
pma: pōt liberū arbitriū p sua naturalia cū
sua generali motiōe se disponere: sed de se
rūda non potest. Cum em cogitatio gratie
gratūfaciēti sit supra facultatē nature: nō
pōt intellect⁹ p solā p̄turē naturalē ad et
cognitionē eleuari, et p p̄sequis nec volun-
tas pōt eā desiderare, qz desiderū p̄suppo-
nit aliquā rei desideratē cognitionē. Nun-
q̄ aut directe et de p̄pinq̄ se disponit hō ad
gratiā gratūfaciēte: nisi illā aliq̄ modo
cognoscat et desideret. Pro tāto autē dicit
qz hois est animū ppare, qz illam p̄p̄atio-
nem facere pōt liberū arbitriū: sup̄ natura-
liter tñ. Hec Richar. Pro fundamēto.
Hō inq̄ntū rōnalis inclinacionē habet ad
bonū p̄turē. Uñ Senec. ad Lucil. Virtus
est fin natura. Et Quidi⁹. j. meta. Pro-
naqz cū spectent animalia cetera terrā. Os
hoi subline dedit: celūqz videre iussit: et
erectos ad sidera tollere vult. Sed q̄stio
est: An ex suis naturalib⁹ sine grā gratis
data sufficiēter se disponere possit ad gra-
tiā gratūfaciēte: Dicrñ. vt s. Ex q̄ p̄cle-
de q̄ iexcusabilis est peccōr in peccā dormi-
ens q̄ possit vigilare et nō vult. Et silis ē
illi q̄ oculos clausos tenēs nihil videt: scit
enī lumē sibi adesse si vellent oculos apire.
De q̄ ps. Noluit intelligere vt bñ ageret
Audite o insensati peccōres lubrici: gulo-
si: blasphemū zc. qui nō vultz intelligere et
aspicere lumē diuinū sed tūmō cogitatis
nūc qd vob̄ ē placitū. Sicqz miserabilē ce-
citatiē incurritz p maliciā vestraz. Sap. p.

Ercecauit eos maliciā eoz. qz vitz n̄ ad-
uertit lumen doctrine et grē sibi oblatuz.
Figura Gen. xix. Sodomite noluerūt
ad q̄scere s̄bis sc̄i Loth. sed mali cōse
stābāz: ideo pcussi sunt cecitate et igne sul-
phurei p̄terit. Expone. Sūt illis similes
Nā sodomite interpretat̄ fului vt steriles
q̄ volūt loth oppmēre et ei⁹ s̄ba p̄temnūt
et oppmūt s̄ba doctrine et inspiratōes s̄i-
bi a deo missas. id dei vindicta pcutiunt
P̄rio obstinatōis cecitate. Sc̄do ignis sul-
phurei ifernalis acerbitate. Tūdo o peccōr
indurate zc. Qm sicut d̄r ps. Dñs in ira
sua cōturbabit eos: et d̄r e. ignis. Ex p̄gij
sc̄imint zc.

Pro sc̄do articulo. Premissim⁹ in p̄ced
dēti se nonne rōnem triplicē a peccōr
somo excitatū. Quaz p̄ma est stimula-
tio feruēt⁹ zc. Vide zc. Nūc aut declara-
tionē eaz special⁹ sumus facturi: incipit
tes a sc̄da q̄ est afflictio vt gentis doloris
q̄ sumēda ē ex p̄sideratiōe sc̄bi aduēt⁹ qui
est in mēte: vt s. dicitur est. q̄ alios aduēt⁹
excedit tripli. P̄mo qz ille est toti⁹ tris-
tat⁹: nō aut ali⁹. Joā. xij. Ad eū veniē-
t⁹ et mā. ap̄ eū fa. Sc̄do qz ille ē tm ad bo-
nos: vt d̄r Haymo sup Joā. Dūd⁹ iha-
bitator mūdā querit dor. n̄. Tertio quia
ali⁹ ad nos: iste in nos est. Joā. xix. Vos
cognoscet⁹ qz ap̄ vos manebit et i vobis
erit. Magna certe securitas: magn⁹ the-
saur⁹ h̄c deū in se. Circa hūc aut aduen-
tū notā de sūt tres p̄ncipales p̄sideratōes
q̄ peccōr in peccō dormiētib⁹ doloris af-
flictionē igerere debēt p quā a peccō somno

Prima est p̄sideratio fa-
cilitate possibilis.

Secunda est p̄sideratio certissime necessi-
tate.

Tertia est p̄sideratio fru-
ctuosissime utilitatis.

Prima q̄ est p̄sideratio facillime zc.
quā s̄bz ondit dñs Joā. xij. Si q̄s dilu-
git me zc. et ad eū veniē-
t⁹. Facilis autē
possibilitas h̄ndi deū habitandū p grām
in corpib⁹ n̄ris: manifeste patet ex trib⁹

Primū est capacitas receptiua
Secundū est liberalitas collatiua.

Tertiu ē benignitas formatiua

Primū est capacitas receptiua ipsi⁹. s. aie
recipient⁹. Est em̄ania dei capax. Bern.
Ad imaginē dei facta est aia rōnalis: zc

teris oib; occupari pōt: ipleri aut nō pōt. Capax em dei ē: et q̄cqd̄ deo mīḡ ē eam n̄ implebit. Idē sup can. ser. lxxxiij. Quid nō tute p̄sumat aia ap̄d eū cui? se insignē cernit imagine: illustrem similitudine pōit: em est vt curet nature ingenuitate: vite honestate seruare. **V**entigite ḡ o miferi peccatores anie dignitatem z erubescite zc.

Secūdū est liberalitas colatiua. s̄ ip̄s dei seipm liberaliter p̄feret. **V**n̄ audi diuina sapiam di. **P**rouer. viij. Delictie mee esse cū filiis hoim. et **A**po. iij. Ecce ego sto ad ostiū z pulso: si quis p̄uo. meā audi. et ape. ta. introibo q̄ illū z ce. cum illo z sp̄e meū. **V**ide bñ q̄libent se offert. **E**t can. v. clamat. **A**pi mibi soror mea: imaclata mea: colūba mea. **V**ide bñ q̄ q̄libet iuitat **P**ectōr indurate q̄nexcusabil es si gr̄az n̄ habes. oib; eā offert queadmodū sol lumen suū offert vbiq;: aperi fenestraz z ineratit. **V**n̄ d̄ Innocē. **G**ram q̄dē pmere n̄ nemo pōt qz grat̄ dat. sed demereri q̄s q̄ p̄t. **E**t **A**n̄. **H**ō non hz gr̄am: non qz h̄ac nō dat de: sed qz non accipit hō. i. nō se disponit ad recipiendū. **T**ertium est benignitas cōformatiua. **E**t benigntate n̄q; iestimabil aduētū suū p̄format d̄s: p̄positōt recipiētis. **E**yp̄an̄ ad **D**onarū. **Q**uantū illic capax fidei afferim: tācū inde gr̄e inundāter haurim. **E**t **B**ern̄. **Q**ualē te p̄pauer; deo: tal̄ op̄aret vt tibi apparet de. **E**xēplū. **A**lit̄ appuit d̄s: p̄s seip̄s euntib; in emaus **L**u. vii. et aliter discipulis clausis: ibidem. z **J**o. xi. **V**ere ḡ z nos ex anio disponam? et p̄fecto nob̄ veniet gr̄az largitur. **V**ere (sic d̄ **B**er. in meditatoib;) br̄a mēs ap̄d quā de? iue nit req̄em z i cui? tabnaculo h̄ecit. **B**r̄a q̄ dicere potest: q̄ creauit me req̄euit in tabnaculo meo. negare ei siq̄dē celi rez̄ez nō poterunt.

Pro tertio articulo **A**udi. zc. **Q**̄sa cui q̄ ad deū suscipiendū se nō disponit. **D**icit regla iur̄. **D**ānū q̄d̄ quis sua culpa sentit sibi: nō alteri d̄z iputari. ff. de reg. iur. l. **Q**̄d̄ q̄s. **N**ō ē ḡ dānū subtracōnis gr̄e seuerit̄i diuine iputādū: sed hūāne negligentie. **rj. q. iij. Aud. Laue ḡ ne sis sic paup̄cū offert denarius aure? nec tāh̄yult man? ap̄ire vt recipiat. Si tal̄ fact̄ memorit: nōne inexcusabil ē: qz sua culpa**

est si non hz q̄d̄ cōmedat. **L**auē etiā ne sis sicut vinct? **A**u cū ap̄it carcer nō vult exire. aut sic infirm? cui offert medicina z renuit recipere. aut sic ille cui lumē offert z recusat oculos ap̄ire. si em cadit: sua culpa ē. **E**xpone q̄m gr̄a oib; offert. **S**̄ heu heu sic d̄ **J**oā. iij. **L**ux venit i mūdū z di. bo. maḡ te. q̄ iuce. q̄ ex h̄ sūt maḡ vitupabiles q̄ tenebras. **E**ligunt tpe plene diei. qm̄ sicut dixim? a p̄ncipio **H**oz p̄cessit: dies aut̄ appropinquauit zc.

Feria. iij. post p̄mā d̄nicā aduentus.

Hora est iam zc. **N**unc aut̄ p̄ior est n̄ra salus q̄ cū credidim? **R**bo. **rj. Hec est rō bona q̄e hora est zc. quia nūc p̄ior est z cū credidim? s̄ a p̄ncipio qm̄ fidē recepim? **E**t hoc triplici de causa. **T**ū qz via salut̄ luminosior. **T**ū qz certior. **T**ū qz securior. **T**ū inosior inquā. qz sic d̄ **J**o. iij. **L**ux venit in mūdū. **C**ertior: q̄a ipsam d̄ ondit. **J**o. iij. **E**xēplū dedi vob̄ vt queadmodū zc. **S**ecurior: qz vici; hostis n̄ debitor. ideo d̄ **J**oā. xj. **N**unc p̄nceps mūdū huius eijciēt foras. **N**ūc ḡ d̄ illi genter satagite zc. **S**alutatio.**

Hora est zc. **T**res articuli.

Pro p̄mo articulo. **I**n p̄ior sit hois exercitatio siue a p̄cti somno surrectio q̄ ei illūinatio a luce gr̄e: **Q**z sic. **P**ri? est recedere a malo q̄ accedere ad bonū. **C**ōtra. **A**mb. **Q**ueadmodū instrās aīn sapientis disciplina. imprudēciam tollit: ita p̄fecta virt? iniquitatē. **R**ūdet **B**on. in. iij. di. **xvij. D**e? expellit gr̄am p̄ctm̄ sic sol p̄ radios tenebras. **V**n̄ **A**ct. xv. **F**ide purificās corda. **E**t cū eā p̄cedat effectū: in suis gr̄e p̄oz est naturalr̄ expulsione culpe. **I**nfusio em̄ gratie nō dicit p̄fectionē subiecti: sed gr̄e p̄ductioez ab agere. **P**rior em̄ natura ē gr̄e p̄ductio q̄ culpe expulsio facta p̄ gr̄am. sic causa p̄ior/prior est causatō. **P**rior q̄ppe ē naturaliter culpa expulsio q̄ anie p̄ gr̄am informatio. **N**ō em̄ inforzmati pōt gr̄a nisi p̄us expulso p̄io. s̄ his duob; p̄ior est gr̄e creatio. **H**ec **B**ona.

Pro fundamento. **N**ō p̄nt s̄ esse p̄ctm̄ z gr̄a. **N**ā vt d̄ **A**rist. in p̄dicamēt. **E**os